

Google zet de deur open voor AI-wapens, experts ongerust

Oorlog | Maatschappelijke organisaties en deskundigen vrezen een toekomst waarin kunstmatige intelligentie het slagveld domineert. Wat kan er eigenlijk al op dat gebied?

Dirk Waterval
redactie duurzaamheid&economie

Kunstmatige intelligentie op het slagveld is voor veel mensen een gruwelijk idee, dus houdt Google's beslissing om de deur daarvoor open te zetten de gemoederen flink bezig. Maar kan er op dit moment niet al heel veel?

Vorige week besloot Google het verbod op militaire doeleinden uit zijn AI-richtlijnen te halen. Het bedrijf wees op de veranderde wereld, één met meer geopolitieke dreiging. Andere machtsblokken zijn ook met kunstmatige intelligentie bezig, stelt het bedrijf, waardoor democratische landen maar beter voorop kunnen lopen om de veiligheid van burgers te kunnen garanderen.

Toch maken mensenrechtenorganisaties en verschillende experts zich grote zorgen. Amnesty International vindt het een 'gevaarlijk precedent', en waarschuwt voor automatische systemen op het slagveld die razendsnel op elkaar reageren.

Daarbij zou er geen tijd meer zijn voor diplomatie, geen tijd voor menselijk ingrijpen. En in aanloop naar de AI-top van maandag en dinsdag in Parijs waarschuwde de Amerikaanse hoogleraar Stuart Russell voor terroristische groepen die 'enorme slachtpartijen' kunnen aanrichten met autonome wapens.

Zowel hoogleraar Russell als een aantal ngo's roepen op tot strengere regulering, maar volgens Erik Stijnman is 'de doos van Pandora' al deels open. Het Oekraïense leger gebruikt AI al om de informatie te verwerken die drones boven het slagveld ophalen, zegt de militair deskundige van denktank Clingendael.

"Zelf zegt Oekraïne dat het nog dit kalenderjaar over drones zal beschikken die volledig autonoom beslissingen maken, al moet dat nog in de praktijk blijken." Stijnman denkt dat een internationaal verbod op het ontwikkelen van dit soort toepassingen lastig wordt.

Vaak worden deze technologieën namelijk helemaal niet door een leger zelf ontwikkeld, maar gebruikt het bestaande toepassingen uit de maatschappij. "Neem een drone die boeren boven hun akkers kunnen laten vliegen, en die zelf kan leren om onkruid te herkennen. Zoiets zou je ook kunnen gebruiken om vijandelijke troepen in beeld te kunnen brengen."

Het Israëlische leger gebruikt kunstmatige intelligentie om in kaart te brengen wie in Gaza gelieerd is aan Hamas, zegt Jessica Dorsey, universitair docent internationaal recht aan de Universiteit Utrecht. "Hun programma komt met een lijst namen. Achter een naam staat dan of iemand zelf bij Hamas kan zitten, of dat diegene bijvoorbeeld weleens contact heeft gehad met Hamas. Dit kan Israël gebruiken om te beslissen wie het uit wil schakelen."

In theorie komt bij zulke beslis-

Deskundigen en ngo's waarschuwen voor gevolgen

Terroristen kunnen met autonome wapens 'enorme slachtpartijen' aanrichten

singen nog altijd wel een mens kijken, zegt ze. Dat betekent niet dat er geen risico's zijn. "De software kan in één dag een lijst van namen opstellen die voorheen wel twee jaar duurde om te maken. Maar zulke snelheid leidt eerder tot fouten, zeker als je als leger niet alles goed controleert voor je overgaat tot actie."

Probleem is ook dat buitenstaanders niet goed kunnen controleren hoe de software werkt, zegt Dorsey. Dat is iets tussen de oorlogvoerende overheden en de bedrijven die de software leveren. "Binnen het oorlogsrecht moet je heel veel dingen checken voor je iemand doodmaakt. Bijvoorbeeld of dit echt de persoon is die je moet hebben, en of je niet excessief veel burgerslachtoffers maakt." Of dit nu goed gebeurt in Gaza en Oekraïne is volgens haar heel moeilijk te beoordelen.

Hoogleraar Russell acht het goed mogelijk dat het volgende conflict grotendeels wordt uitgevochten met autonome wapensystemen, en hij hoopt dat de Verenigde Naties snel tot een verbod wil komen.

Los van oorlogsdoeleinden werkt de EU momenteel aan een AI-Gedragscode waar bedrijven zich bij aan kunnen sluiten. Die gaat onder meer over meer privacy en transparantie, maar zowel Google als Meta liet weten daar op dit moment niet veel in te zien.

Frankrijk wil China achterna

Frankrijk gaat 109 miljard euro investeren in projecten met kunstmatige intelligentie (AI). President **Emmanuel Macron** zei vlak voor het begin van de grote AI-top maandag in Parijs dat op korte termijn aan te zullen kondigen.

De investeringen komen van bedrijven, fondsen en andere partijen.

Europa moet volgens hem snel een inhaalslag maken als het een belangrijke speler willen blijven op het gebied van AI. Hij verwees naar de Chinese chatbot **DeepSeek**, die onlangs een opmars maakte en kostenefficiënt is. (ANP)

ILLUSTRATIE BRECHTJE ROOD